

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 560. Quid & quotuplex sit excommunicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

cit. f. 2. n. 32. Dixi autem: *Nisi specialiter fuerit auctori censura interdictum absolvere censuratum*: cujus plures casus enumeratos vide apud Castrop. *loc. cit. num. 4.* Secundò: Absolvere potest Successor in munere & dignitate ferentis censuram, cum censeatur eadem cum prædecessore persona, *can. si Episcopus 11. q. 3.* proceditque id ipsum in Successore Judicis delegati, *c. pastoralis. §. præterea. de off. Ordinar. Laym. cit. c. 7. §. de Successore.* item in Successore ad tempus, ut patet in capitulo sede vacante, quod potest absolvere per Vicarium à se electum excommunicatos etiam ab Episcopo, *c. 3. de suppl. neglig. Prælat. in 6. e. unio. de major. & obed.* Tertio: Superior ferentis censuram, si ejus Superior sit pleno jure, v. g. Papa respectu omnium Ordinariorum, Generalis respectu Provincialium, Provincialis respectu Rectorum, Episcopus respectu sui Vicarii, delegans respectu sui delegati, utpote qui utentes suo jure non irrogant injuriam inferiori, nisi tamen contrarium habeat consuetudo, ut dum regulares Episcopo subiecti suspensi vel excommunicati à suo Prælato in causa concernente religiosam disciplinam nequeunt absolvi ab Episcopo, nisi fortè interposita appellatione, *Gl. in c. quanto. vers. si Prælati. de off. Ordinar. Abb. in c. reprehensibilis. de appell. n. 11.* Idem est in aliquibus Archidiaconis, à quorum latis censuris ex consuetudine & privilegio nequit absolvere Episcopus, ut nec ab eo appellari, nisi ad Archiepiscopum vel Papam, *Arg. c. dilecto. de off. Archid. Sayr. cit. c. 20. n. 16.* nunquam tamen Superior, et si validè posset absolvere, debet censuratos ab inferiore absolvere, nisi priùs satisfactionem plenam exigat, & inferiorem moneat, ne ejus autoritas contemni videatur, *Gl. in c. cum ecclesiarum. v. non relaxes. Abb. in c. dilecto. de off. Archid. n. 7.* Covar. *in c. alma mater. §. 12. n. 3.* Ugol. *de cens. tab. 1. c. 4. §. 1. n. 7.* Castrop. *l. c. n. 6.* Laym. *cit. cap. 7. vers. deinde.* Dixi autem: *Superior pleno jure*: quia quidam Superiores, quia tales non sunt pleno jure, sed in certis casibus, absolutè absolvere nequeunt pro libitu à censuris inferiorum, v. g. Archiepiscopus respectu suffraganeorum, non nisi tempore visitationis, *c. cum ex officiis. de præscript. vel in causa ad ipsum per appellationem devoluta, & tunc vocatis partibus & cognitione causæ præmissâ. Arg. c. Romana. & c. venerabilibus. de sent. excom. in 6.* Porro delegatus cum causæ cognitione absolvere potest à censura lata à delegante, modò delegans privatus non sit jurisdictione. Castrop. *l. c. num. 8.* Sayr. *cit. c. 20. n. 14.* cum communi, delegatus verò, cui absque cognitione causæ potestas ferendi censuras concessa, absolvere nequit, quia necdum tantum ministerium illi delegatum, Laym. *l. c.* Suar. *l. c. n. 8.* Sayr. *l. c. n. 24.* Nav. *c. 27. n. 40.* Et hæc de censura lata specialiter ab homine, de censura enim lata

ab homine generaliter, omnes illi absolvere possunt, qui possunt ab ea absolvere, si lata fuisset à jure, quia ex absolutione talis censura ab aliis facta non turbatur tribunal Judicis ferentis eam, cum reus non fuerit nominatim citatus, & ita docent Covar. *l. c. n. 4.* Sayr. *l. c. n. 2.* Nav. *c. 27. n. 44.* Suar. *l. c. n. 23.* Laym. *l. c. n. 3.* Castrop. *l. c. n. 10.* pluresque apud illum.

2. Resp. secundò: à censura juris, quam author illius, sive sit Episcopus, sive Papa, sibi non referavit, absolvere possunt suos subditos, si habeant jurisdictionem in foro externo, ut Episcopi, Abbates, Guardiani, Rectores, Priores & similes, *Gl. Abb. Felin. Castrop. l. c. §. 5. n. 1. & Covar. l. c. n. 4.* Nav. *c. 27. n. 39.* Henrig. *l. 13. c. 27. n. 3.* parochum quoque aliūve Sacerdotem proprium potentem absolvere à peccatis mortalibus à censura non reservata posse absolvere, et si negent *Gl. in c. si Episcopus. de pen. & remiss. v. reservantur. Sayr. thes. L. 2. c. 19. in fine.* Covar. *l. c.* testans esse receptum in praxi & spectatà consuetudine, eò quòd sicut ad excommunicandum, ita etiam ad absolutionem à censura requiritur jurisdictio in foro judiciali, contrarium nihilominus tanquam communis & magis receptum inter Theologos tenent Innocent. *in c. nuper. de sent. excom. n. 6.* Host. *ibid.* D. Thom. *in addit. 3. p. q. 23. a. 2.* Sylv. *v. excom. 1. n. 4.* Valq. *de excom. du. 19.* Suar. *l. c. f. 3.* Avil. *de cens. p. 2. c. 7. d. 1. du. 4.* Hurt. *d. 15. diff. 2.* & plures alii, quos refert & sequitur Castrop. *l. c. num. 3.* Arg. *cit. c. nuper.* ubi dicitur: quod author canonis, si non reservavit sibi absolutionem, eo ipso videatur concessisse relaxationem aliis, neque contrarium probat ratio ab adversariis allata; nam licet parochus hanc ut & potestatem ligandi non habeat vi muneris sui, non tamen probatur, illum eam non habere ex delegatione juris, ut cum Ugol. *cit. c. 10. §. 5. n. 3.* Castrop. *n. 4.* & posse illum eam tanquam muneri suo ex dispositione juris annexam delegare alteri, docent Cón. *d. 14. du. 6. concl. 2. num. 230.* Suar. *l. c.* eamque illi concessam non tantum pro foro interno penitentiali, sed & pro foro externo, utpote quod præcipuè spectant Decreta pontificia, tradunt iidem Ugol. *cit. §. 5.* Suar. *cit. f. 3. n. 19.* Castrop. *l. c.*

3. Resp. tertio: à censura juris reservata auctori illius absolvere nemo potest, nisi ipse author ejusque Successor, Superior, Delegatus. Arg. *cit. c. nuper.* quamvis dentur casus aliqui, in quibus hanc potestatem concessit ipse author canonis, quos relatos vide apud Castrop. *n. 5.* De cætero pro articulo mortis omnibus Sacerdotibus etiam excommunicatis potestatem absolventi ab omni censura sive à jure sive ab homine lata (præstito tamen priùs juramento sistendi se ei, à quo de jure absolventis erat) concessit Trid. *sess. 14. c. 7.*

CAPUT II.

De Censuris in specie, excommunicatione, suspensione, interdicto.

Quest. 560. Quid & quotuplex sit excommunicatio?

1. **R** Esp. ad primum: Est censura ecclesiastica, quæ homo Christianus à communione seu corpore fidelium excluditur, & bonis, quæ illi inter se commu-

nicant, privat. Dicitur primò: *Censura*, quia censurat & corrigit rebelles & contumaces mediâ plurium bonorum ecclesiasticorum privatione, dumque dicitur: *Corrigit contumaces*, ostenditur, quòd sit pena medicinalis, in quibus quia convenit cum suspensione & interdicto, adeoque in hac definitione fiat loco generis; dum autem quandoque

que fertur in eos, quorum correctio & emendatio non præsumitur, est quasi per accidens, & fit ideo, ne alii communicatione cum illis inficiantur, juxta *c. refecanda, & c. corripiantur, 24. q. 3.* Dicitur: *Ecclesiastica*: quia ab Ecclesia constituta, & non nisi à potestate ecclesiastica infligitur, in quo adhuc convenit cum cæteris censuris, uti & in eo, quod dicitur: *Homo Christianus*, hoc est: baptizatus, cætera stant loco differentie. Per bona verò illa, quibus illa separatione à corpore fidelium privatur, non intelliguntur fides, charitas, gratia, donaque alia supernaturalia, quibus fideles Christo tanquam capiti uniuntur, neque ea opera bona, quæ singuli fideles nomine suo præstant, his enim Ecclesia non privat, nec privare potest, cum illius dispositioni non subdantur, neque illa, quæ excommunicatis etiam denunciatis in eorum emendationem & satisfactionem privatâ intentione & nomine proprio singuli fideles communicare & Deo offerre possunt, ut notant *Avila de cens. c. 6. d. 4. du. 1. concl. 2. Nav. l. c. n. 36. Laym. l. c. p. 2. c. 1. n. 4.* Sed quæ præstantur & offeruntur nomine Ecclesiæ, ut sunt orationes publicæ & suffragia, divina officia, usus passivus Sacramentorum, in quibus participant & communicant fideles, non excommunicant inter se, item bona, quæ percipiuntur ex convictu purè externo, puta, ex colloquiis, contractibus, commerciis. *Castrop. tr. 29. d. 2. p. 1. n. 3.* Porro excommunicatio etsi præcisè & in rigore significet separationem à communi usu, sæpe tamen venit nomine anathematis tanquam execrabile & maledictum quid vitandum, & quamvis fumatur ad distinctionem excommunicationis minoris, ut *Covar. l. c. num. 6. Suar. l. c. d. 8. f. 2. n. 9. Sayr. l. c. c. 3. n. 6.* lumitur tamen ad significandam excommunicationem majorem, ac præcipuè incurtam ob hæresim vel illius suspensionem, utpote omnimodam & præcipuam ab Ecclesia separationem, juxta *Trid. sess. 25. c. 3. de reform.* & textum *c. cum non ab homine. de judicis*, item ad significandas certas quasdam excommunicationis solennitates, juxta textum *c. debent. 11. q. 3.*

2. Resp. ad secundum: Excommunicatio sic declarata dividitur primò: In majorem, quæ privat activâ Sacramentorum administratione, & passivâ receptione & suffragiis Ecclesiæ & communione fidelium. Et minorem, quæ privat solâ passivâ receptione Sacramentorum. Et hinc licet hæc excommunicatio sit verè & propriè excommunicatio, prolata tamen absolute excommunicatio semper de majore intelligitur, ut expressè definitur *c. si quem. penult. de excom.* Secundò: Dividitur in latam à jure, durans in perpetuum; & in latam ab homine, durans solum, dum is vivit, & in officio perseverat. Et hæc in generalem & specialem; utraque in eam, quæ est latæ sententiæ, & quæ est sententiæ ferendæ, juxta ea, quæ dicta sunt suprâ de censura in genere, ubi & qui excommunicare & excommunicari possint, & quomodo infligenda excommunicatio, quæ omnia complectitur *Castrop. loc. cit. p. 3.*

Quest. 561. Qui excommunicati vitandi, & qui non?

1. Resp. primò: Supposito tanquam certo, nullam peccatore iure divino prohibitum esse communicare cum alio fidele, neque hunc communicare cum peccatore, adeoque, etsi potestas excommunicandi concessa sit Ecclesiæ à Christo, institutionem tamen excommunicationis ortum ha-

bere à sola Ecclesia, ne aliàs, si esset juris divini, Ecclesia nihil quò ad excommunicationem extendere aut restringere posset. *Castrop. l. c. p. 4. n. 2.* Ex qua institutione Ecclesiæ excommunicati alii sunt tolerati, id est, quòd nullus fidelium eos vitare prohibeatur, sed cum illis, sicut cum aliis, tam in divinis, quàm humanis & politicis communionem & commercium habere liberè possit, quamvis ipsi, dum obstinati manent, communionem, quantum est in illis, vitare & nullatenus se in eam ingerere debeant, nisi à fidelibus aliis ad hoc requirantur. Alii sunt vitandi, ita ut non tantum ipsi omnem cum aliis communionem, sed & alii cum iis ipsis vitare teneantur. His suppositis

2. Resp. secundò: Olim seu jure antiquo excommunicati omnes excommunicatione majore publici quidem, seu notorii publicè, occulti verò occultè vitandi ab omnibus fidelibus, *Arg. c. cum non ab homine. h. t.* hodie tamen post Concilium Constantiense celebratum circa annum 1444. sub Martino V. nullus excommunicatus ex quacunque causa à fidelibus necessariò vitandus, nisi fit excommunicatus specialiter & nominatim quò ad personam à Judice ecclesiastico publicè denunciatus, vel nisi sit notorius percussor Clerici, & propterea excommunicationi canonis: *Si quis suadente diabolo Ec.* subiectus, ut constat ex *constit. Martini V.* quæ incipit: *Ad evitandam*, quæ licet non reperitur in Tomis Conciliorum, refertur tamen à *Nav. c. 27. n. 25. Gutt. l. 1. q. Canon. c. 1. n. 1. Sayr. l. c. c. 12. n. 6.* cujus tenorem recitat *Castrop. l. c. n. 3.* eamque esse majoris longè autoritatis quàm constitutionem Concilii Basileensis autoritate omni destituti, utpote acephalum, & hoc Concilium in Concilio Lateranensi sub Leone X. Sess. 11. dicitur: Conciliabulum, quod in multis erravit, & cujus decreta plura revocavit Eugenius IV. ac proinde sine ulla moderatione tenendam docent *Sayr. l. c. n. 9. Suar. d. 9. f. 2. n. 5. Gutt. l. c. n. 14. Laym. l. c. p. 2. c. 4. n. 2. Castrop. l. c. n. 5.* relatis insuper aliis.

3. Resp. tertio: Quod itaque spectat percussorem Clerici, etsi is etiam non denunciatus vitandus sit, requiritur tamen ad vitationem illius, ut facta ab eo percussio notoria sit, tam ex facto quam ex jure, *Castrop. l. c.* notorium verò percussorem censendum non esse respectu cujuscunque, cui certò de percussione constaret, ut docet *Suar. d. 7. f. 2. n. 3.* sed ad notoritatem, reddentem percussorem Clerici excommunicatum vitandum requiri, ut percussio commissa sit coram majore parte populi, viciniae, vel communitatis, in qua ad minus sint decem, & quibus constet nullo suffragio nullave excusatione percussoris injuriam celari posse, ita ut percussio facta coram duobus vel tribus testibus, etsi nota sit, & in judicio probabilis, non tamen notoria simpliciter, prout exigit Concilium Constantiense, verius sentiunt *Laym. Castrop. l. cit. Hurt. d. 2. de excom. diff. 3. n. 10. Con. d. 14. du. 2. n. 11. Nav. c. 25. n. 75. Ec.* De cætero solam famam de percussione Clerici vel excommunicationis denunciatione sufficere ad vitationem excommunicati, si fama orta à fide dignis plenè & integrè probata, quia præstat moralem certitudinem, quæ videretur in his rebus sufficiens. *Arg. c. illud. de Cler. excom. ministr. & Abb. ibid. tradunt Nav. c. 27. n. 25. Covar. l. c. p. 2. n. 4. Sayr. l. c. n. 22. Laym. loc. cit. Castrop. cit. p. 4. n. 7.* Porro tamen si probabile sit, posse quoque excommunicatum denunciatum & notorium percussorem Clerici manifestum in uno loco vitari ubi vis etiam publicè, quia excommunicatio